

Program INGO - Pokyny k oponenturám za rok 2010

Obecné informace:

Dle ustanovení § 8 **zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, příjemce:

- je povinen vést pro každý projekt oddělenou evidenci podle zvláštního právního předpisu (např. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) o uznaných nákladech a v rámci této evidence sledovat výdaje nebo náklady hrazené z podpory,
- je povinen ke každému projektu vykázat nejméně jeden samostatný výsledek, který není zároveň výsledkem jiného projektu
- je povinen výsledek každého projektu zhodnotit odděleně od výsledků ostatních projektů,
- smí z účelové podpory projektu hradit náklady na výzkum a vývoj prováděný příjemcem nebo spolupříjemcem včetně nezbytné infrastruktury,
- smí při pořízení hmotného a nehmotného majetku pro řešení projektu do uznaných nákladů zahrnout pouze takovou část nákladů na jeho pořízení, která odpovídá předpokládanému využití pro řešení daného projektu.

Upozornění: V případě, že v návrhu projektu není podrobně specifikována služba, pořízení hmotného nebo nehmotného majetku včetně ceny a dodavatele, postupuje se podle zvláštního právního předpisu, tj. podle zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

Oponentní řízení:

Průběžné oponentní řízení je nutné uskutečnit nejpozději do **31. ledna 2011** a do tohoto termínu je i nutné předat příslušné **Formuláře F1 až F6** v elektronické a listinné formě administrátorovi programu (údaje na Formulářích F1 a F5 musí navazovat na konečné výstupy z účetních výkazů).

Závěrečné oponentní řízení je nutné uskutečnit nejpozději do **31. prosince 2010** a do termínu **15. ledna 2011** je nutné předat příslušné **Formuláře F1 až F5** v elektronické a listinné formě administrátorovi programu (údaje na Formulářích F1 a F5 musí navazovat na konečné výstupy z účetních výkazů).

Formuláře:

Formuláře F1 až F6 jsou uvedeny jednak samostatně a jednak v archivovaném souboru FA_2010.zip. U formulářů k předpokládaným nákladům na řešení projektu VaV v roce 2011 je možné zvolit z možnosti vyčíslení nákladů souhrnně „F6_předpoklad 2011_SOUHRNNĚ“ či přiřazení nákladů k jednotlivým položkám rozpočtu daného projektu, tj. „F6_předpoklad 2011_PODROBNĚ“.

Zásady oponentního řízení k projektům VaV:

Obecná ustanovení

1. V oponentním řízení se ověřuje a hodnotí průběh, výsledky a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou o poskytnutí podpory a posuzuje správnost a účelnost využití poskytnutých finančních prostředků účelové podpory formou dotace.

2. Oponentní řízení je podle svého účelu průběžné nebo závěrečné.
3. K posouzení výsledků a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou o poskytnutí podpory a k posouzení účelnosti využití poskytnutých finančních prostředků je třeba předložit alespoň 2 oponentské posudky.
4. Na příslušný projekt vypracuje oponent k průběžné/závěrečné zprávě oponentský posudek písemnou formou (na příslušných formulářích) a své stanovisko zdůvodní, přičemž v oponentském posudku se uplatní zejména tato kritéria hodnocení:
 - a) průběh a výsledky řešení projektu,
 - b) splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou,
 - c) využitelnost a využití výsledků řešeného projektu,
 - d) odborná úroveň projektu,
 - e) účelnost využití finančních prostředků a dodržení schváleného rozpočtu projektu.

Průběžné/závěrečné oponentní řízení

1. Účelem průběžného/závěrečného oponentního řízení je souhrnné ověření a zhodnocení průběhu, výsledků a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou za celou dobu řešení projektu a celkové posouzení správnosti a účelnosti využití finančních prostředků.
2. Oponovaným dokumentem v průběžném/závěrečném oponentním řízení je příslušná zpráva (zpracovaná na příslušných formulářích) a výsledky/výstupy řešení projektu.
3. V průběžném oponentním řízení je hodnocena určitá uzavřená etapa řešení projektu, zpravidla kalendářní rok. Jeho cílem je ověřit a zhodnotit dosavadní postup a výsledky řešení projektu z hlediska cílů stanovených pro danou časovou etapu řešení projektu a posoudit správnost a účelnost dosavadního využití finančních prostředků, popřípadě upřesnit další postup řešení projektu z věcných, časových a finančních hledisek.
4. Průběžné oponentní řízení se uskutečňuje v závěru **každého kalendářního roku** řešení projektu a dále vždy v případě, že poskytovatel, příjemce nebo řešitel projektu považuje za nezbytné provést zásadní změnu v rámci řešení projektu, v rozpočtu nebo zásadní změnu ve smlouvě o poskytnutí podpory.
5. Pokud se při konání průběžného oponentního řízení dojde k závěru, že další pokračování projektu není účelné, potom se toto oponentní řízení považuje za závěrečné.
6. Řešení projektu je **vždy** zakončováno závěrečným oponentním řízením. Toto oponentní řízení musí být provedeno tak, aby příjemce projektu mohl předložit poskytovateli závěrečnou zprávu, doklady o využití poskytnutých finančních prostředků účelové podpory a závěry oponentního řízení v termínu před ukončením řešení projektu stanoveným smlouvou o poskytnutí podpory.

Organizace průběžného/závěrečného oponentního řízení, oponentní rada

1. Průběžné/závěrečné oponentní řízení (dále jen „oponentní řízení“) organizuje příjemce ve spolupráci s administrátorem programu INGO.
2. Příjemce projektu odpovídá za včasnou přípravu a organizaci tohoto oponentního řízení včetně zajištění písemných podkladů zejména oponovaných dokumentů.
3. Poskytovatel prostřednictvím administrátora programu INGO a ředitele odboru mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji MŠMT schvaluje oponenty pro písemné vypracování oponentských posudků a další členy oponentního řízení (členy oponentní rady a jejího předsedu).
4. Počet členů oponentní rady stanoví příjemce po konzultaci s administrátorem podle rozsahu a náročnosti příslušného oponovaného projektu (**nejméně však sedm včetně oponentů**).
5. K provedení oponentního řízení jmenuje příjemce členy oponentního řízení (oponent je členem oponentní rady!). Pokud se na oponentní řízení dostaví zástupce poskytovatele, tj.

- např. administrátor programu, vykonává funkci předsedy oponentní rady, jestliže se tohoto práva nevzdá.
6. Členy oponentní rady jsou jmenováni významní odborníci, kteří mají předpoklady ke kvalifikovanému a objektivnímu posouzení výsledků řešení projektu a k posouzení účelnosti využití finančních prostředků, dále odborníci - uživatelé výsledků řešení projektu a další odborníci.
 7. Člen oponentní rady nesmí:
 - a) spolupracovat na řešení projektu,
 - b) být v příbuzenském vztahu k řešiteli,
 - c) být v antagonistickém vztahu k řešiteli.
 8. Oponenty nemohou být zaměstnanci příjemce nebo jedné právnické osoby.
 9. Náklady spojené s průběžným/ závěrečným oponentním řízením hradí příjemce.
 10. Smlouva o poskytnutí podpory, oponované dokumenty, oponentské posudky a příp. další písemné podklady a vyjádření musí být k dispozici účastníkům oponentního řízení nejpozději deset dnů před termínem oponentního řízení. Nedodržení této podmínky může být důvodem k odložení termínu oponentního řízení.
 11. Poskytovatel si může k závěrečnému oponentnímu řízení vyžádat i další písemné podklady a vyjádření, potřebné pro objektivní posouzení výsledků řešení projektu a posouzení správnosti a účelnosti využití poskytnutých účelových finančních prostředků.

Účastníci a průběh závěrečného oponentního řízení

1. Účastníky závěrečného oponentního řízení jsou:
 - a) řešitel/é (popř. spoluřešitelé) projektu,
 - b) zástupce příjemce/ů (popř. spolupříjemce) projektu,
 - c) zástupce poskytovatele (např. administrátor programu, ředitel či referent odboru mezinárodní spolupráce ve VaV MŠMT),
 - d) oponenti, kteří zpracují písemně oponentský posudek,
 - e) odborníci z oboru, který je předmětem projektu VaV.
2. Závěrečné oponentní řízení je s výjimkou jednání oponentní rady veřejně přístupné, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak ^{1[1]}.
3. Závěrečné oponentní řízení má zpravidla tento průběh:
 - a) úvodní část, zaměřenou na informace o skutečnostech doplňujících předložené oponované dokumenty, popř. na informace o dalších písemných podkladech a vyjádřeních,
 - b) představení celého průběhu řešení projektu a jeho výsledků/výstupů,
 - c) seznámení přítomných s oponentskými posudky,
 - d) sdělení stanoviska řešitele projektu k posudkům oponentů, zejména k námitkám, připomínkám a dotazům,
 - e) zhodnocení,
 - i) zda finanční prostředky byly využívány v souladu s platnými předpisy ^{2[2]},
 - ii) zda finanční prostředky byly využívány v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory a případnými dodatky k této smlouvě,
 - iii) správnosti zúčtování finančních prostředků na základě kopií účetních dokladů podle zvláštních předpisů ^{3[3]},
 - f) veřejnou rozpravu k problematice,

^[1] Např. zákon č. 148/1998Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^[2] Např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů., zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.

^[3] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

- g) neveřejné jednání oponentní rady a vypracování závěrů oponentního řízení..
4. Oponentní rada je usnášeníschopná, jsou - li při schvalování závěrů přítomny nejméně dvě třetiny jejích členů.
 5. Závěry ze závěrečného oponentního řízení schvaluje oponentní rada hlasováním; jsou přijaty, hlasuje - li pro ně nadpoloviční většina přítomných. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy oponentní rady.
 6. Závěry ze závěrečného oponentního řízení jsou po schválení oponentní radou z hlediska účelu oponentního řízení konečné a formou zápisu (viz příslušný formulář, kde se uvedou základní informace o oponentním řízení a konkrétní údaje o průběhu, výsledcích, splnění jednotlivých cílů řešení projektu stanovených smlouvou a využití finančních prostředků, přičemž pouhé konstatování, že např. cíle byly splněny a finanční prostředky účelně využity dle smlouvy, není postačující) jsou uschovány v dokumentaci příjemce i poskytovatele v souladu se zákonem, spisovým a skartačním řádem.

Smlouva o využití výsledků:

V ustanovení **§ 11 zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, je definována úprava vlastnických práv k výsledkům a využití výsledků následovně:

(1) Podmínkou pro poskytnutí podpory je úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům a jejich využití a zpřístupnění mezi poskytovatelem a příjemcem, mezi příjemcem a třetími stranami účastnicími se projektu a má-li projekt více příjemců, pak mezi příjemci navzájem. U aplikovaného výzkumu a u vývoje, pokud se nejedná o veřejnou zakázku, má úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům a jejich využití podobu smlouvy o využití výsledků, uzavřené mezi poskytovatelem a příjemcem nebo příjemci nejméně 180 kalendářních dnů před ukončením účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory.

(2) Mezi náležitosti smlouvy o využití výsledků patří zejména

- a) název a identifikační údaje projektu nebo výzkumného záměru,
- b) vymezení výsledků a jejich srovnání s cíli projektu či výzkumného záměru,
- c) úprava vlastnických a užívacích práv k výsledkům podle § 16,
- d) způsob využití výsledků a doba, do které musí být výsledky uplatněny,
- e) rozsah stupně důvěrnosti údajů a způsob nakládání s nimi,
- f) sankce za porušení smlouvy,
- g) datum nabytí a ukončení účinnosti smlouvy.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na smlouvu o využití výsledků ustanovení obchodního zákoníku.

(4) Je-li příjemcem účelové podpory organizační složka, poskytovatel vydá rozhodnutí o využití výsledků. Náležitosti rozhodnutí o využití výsledků jsou přiměřené náležitostem smlouvy o využití výsledků stanoveným v odstavci 2.

Dle ustanovení **§ 16 odst. 4 zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, platí pro využití výsledků, že:

a) v případě výsledků výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků ve výši přesahující 50 % výše uznaných nákladů, je příjemce povinen zpřístupnit výsledky za stejných podmínek stanovených ve smlouvě o využití výsledků všem zájemcům o jejich využití,

b) v případě výsledků výzkumu a vývoje podílově financovaného z veřejných prostředků ve výši dosahující 50 % nebo méně uznaných nákladů, musí být součástí smlouvy o využití výsledků dohoda o způsobu a termínech využití výsledků,

c) v případě nevyužití výsledků výzkumu a vývoje podílově financovaného z veřejných a z jiných prostředků způsobem a v době stanovené ve smlouvě o využití výsledků je příjemce povinen poskytnout dosažené výsledky k využití za běžných nediskriminujících podmínek všem zájemcům.